Compactata Iglaviensia : MS 21

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Expositio Compactatorum

quae compactata habita
sunt Iglaviae Marro-
mannorum Anno
M. D. CCCCC. XXXVI.
III Non: Julij.

Scripsit hanc Com-
pactatorum expositi-
onem propria manu
Clariss: Vir, Dnus
Math: Collinus Pra-
gae.

Confirmantur adversarij Compactata
Anno 1508, in die 5. Laurentij,
sub Rege Bohemiae Wladislao Collati.

Copirt ...

D. 21.

7

Cum fides Euangelica vniuersalis Ecclesiæ, de Communione sacramentali sub utraque specie sit sufficientissime fundata et autorisata Lege Christi, numquam postulamus nobis hanc fidem et praxim eius a quoquam homine, aut Concilio, confirmari, dari, concedi et largiri, uel autorisari, immo nec optamus neque uolumus, sed similiter nolumus, cum illud nullomodo fieri possit. Turpe enim iudicamus et tanquam à fide alienum exsufflamus, quod homo mortalis etiam si sit Monarcha, totius orbis ambidexter, uel Concilium generale, possit dare autoritatem legi Dei seu Euangelio, siue fidei, que pro eodem supponunt, quia hoc est solius Legislatoris, cuius est addere, minuere, confirmare legem et autoritatem dare, et ipse est dominus legis, lex autem dominatur in homine, quanto tempore uiuit. Vnde scimus quia quecunque lex loquitur, his qui sub lege sunt loquitur, ut omne os obstruatur, et subditus

fiat omnis mundus Deo. Omnis do-
ctor seruus est legis, non est enim seruus su-
per dominum suum, esset autẽ si mensu-
ras legi Domini sui limitaret. Sapiens
architectus ille, cuius autoritas tanta, ut
diceret. Omnia possum, et omnia mihi
licent, et ego sub nullius redigar potesta-
te. et tamen redigebat suam potestatem,
et omnium Apostolorum sub potestate E-
uangelij Christi dicens: Licet nos, aut
angelus de Celo Euangelisauerit, preter
quam Euangelisauimus vobis. anatema sit.
Ubi cõsidera Zelum Apostoli pro Euange-
lio Christi, quo uidetur autoritatem suam
contra, & supra Angelos etiam extendere,
et in eos excomunicatione tanq superior
in inferiores suos fulminare dicens: Ana-
tema sit, scz Angelus. i. excomunicatus.
Et tamen potestatem suam, seu autorita-
tem inferiorisat, et submittit Euangelio,
dicens se ministrum Euangelij. Efesiorũ
terrio. Et in Euangelio suo loquitur
Non audeo loqui aliquid eorum que per
me non efficit Christus. Omnia potuit
et tamen dixit. Non possumus aliquid
contra ueritatem: scz: Euangelij, sed pro

veritate. Et si Christus Legislator sub lege factus fuit, secundum naturam servilem, qui est volens esse supra legem, et Euangelio sen-
2 Thessa: ca: 2. sum dare, et non potius dato uti; nisi filius ille perditionis, qui adversatur et extollit supra omne quod dicitur deus. De Anti-
Apoca lip: 6. christo enim scriptum est, quod sedens sup equum nigrum, scilicet hereticorum: habebat stateram in manu sua. Glosa, librando et exponendo Scripturas ad libitum. Totus Mundus pro lege tenet, quod non sit iudican dæ leges, sed secundum leges. Unde et il le fidelis Iudeus Nicodemus vim iudica di tribuit legi, et non Doctoribus legis, dicens,
Iudex in Egra qd sit. Nunquid lex nostra Iudicat quenqua etc. Quoniam etiam nos in Basileam ituri co[n]stituimus nobis Iudicem in Egra. Et pro omnibus futuris emergentijs in materia fidei custodivimus certissimam. Quod vero nu quam optabamus, dari nobis aut confirmari, aut concedi ab aliquo mortali fidem Euangelicam, de comunione utriusque speciei, aut
Compactata cu[m] Concilio Basiliensi. alia veritate Euangelica. Patet primo per ipsis Compactatis ubi scribitur. Comunicabunt siquidem ipsi Boemi et Moravi sub utraque specie, Autoritate Domini nostri Jesu Christi, et Autoritate Ecclesiæ vere Sponsæ eius.

Voluerunt legati Concilij ut simpliciter scri
batur et nude Autoritate universalis
Ecclesiæ, ut putetur quod hoc habeamus
autoritate ipsorum, qui se uocat uniuersa-
lem Ecclesiam. Sed cum multæ sint et
innumerabiles Ecclesiæ uniuersales, ne
putetur quod Autoritate alicuius præten
sæ, et non ueræ Ecclesiæ hanc fidem tene-
amus, multo labore fundatum est, quod
Autoritate Ecclesiæ ueræ sponsæ Christi,
quæ est unum cum Christo hanc fidem
habemus. In qua forma, non consueuerunt
ipsi loqui de sua ecclesia, super hoc inuoce-
tur testimonium eorum qui Compactata
fecerunt, et præsentes fuerunt.
Secundo, patet ex protestatione facta in Con
cilio Basiliensi, per Ambasiatam Regni et
Marchionatus, in plena sessione in his uer-
bis: Scire debent Paternitates uestræ, quod
apud nos fides de sacratissima Communione
non est magis Veritas, nec quis potest eam
facere magis ueritatem aut minus, quam
ut a Christo est instituta. Petimus
tamen ut assensum præbeatis, et hoc non
propter nos, aut nostros, cum sit fides no-
stra: sed pro(p)ter uestros, qui nobis solent
dicere: Si solum Ecclesia consentiret, iam
nulla esset amplius pro isto difficultas.
Hæc facta sunt in pleno Concilio Basiliensi

verte foliu(m)

Anno Domini 1435. Cuius rei sunt adhuc testes vivi Anno domini 1462.

Tertio patet ex hoc, quod principio talis comunicationis in Regno, antequam bella orta sunt, quando cum maxima patientia et humilitate agebatur, ubi maior videbatur esse ratio observandi, nunquam tamen petiuimus nobis confirmari, dari aut concedi hanc fidem. Cum largitor et dator, auctor et custos fidei, non sit nisi solus unus ipse Deus, nec aliquis alius sanctus in celo, quanto minus in Terra nisi solus Deus, cuius testimonium proximum est sanctum Euangelium, quod habet Angelus volans per medium Celum Ecclesie Apo: 14. Hic est Christus habens Euangelium æternum, quia ipse fecit et nullus alius ut Euangelium eius sit eternum, et veritas, ut non glorietur omnis caro coram illo quasi autoritate posset dare Euangelio.

Misimus ad Constanciam grande pondus scripturarum non pro confirmatione aut concessione fidei, cum hoc sit solius dei, Sed probando, arguendo et declarando, hanc Veritatem esse fidem Euangelicam, quam ex fide, absque speciali concessione humana, recepimus: Et pro ea mille mortibus moriebamur, nec

…itas Xi … per … in terra … ante … torit

…orali … 14.

…ta

violentia confirmari fidem rogare uolentes.

Quarto, patet manifeste ex Iudice generali, inter nos et partem tunc nobis adversam, qui t. est Lex Dei, praxis Christi et Apostolorum, et Ecclesiae primitiuae, Concilia et Doctores se ueraciter in eadem fundantes. Prima fronte quasi lege uoluerunt a nobis euincere et pactare Legati et Concilium, ut stemus simpliciter iudicio et sententiae Ecclesiae .i. Concilij in omni materia. Nos uero considerantes quod per hoc cessaret omnis ratio disputationis et defensionis, cum simus partes, diximus pluries, quod fides non est iudicio hominum credenda, ac deinde constitutus est Iudex ex unanimi consensu utriusque partis in omni materia, cui sub pena damnationis obligatur omnis mundus subiri, et hac Iudicis autoritate hanc fidem defendimus et tenemus non autoritate Papae, nec Compactatorum, nisi quatenus est in eis veritatis Euangelicae.

Quinto, Euidenter ex praedictis patet, quod auctoritatem sic Communicandi ab Hominibus non petimus. Cum enim hanc Communionem custodimus et tenemus tanquam fidem et

pro fide, & diximus ex fide Scripturæ, quod fidem ~~dat~~ solus dat Deus, et facultatem seu autoritatem ei tribuit, et nullus alius, Iuxta illud. unicuique sicut divisit Deus mensuram fidei. Credentes autem vel petentes hanc fidem dari, aut confirmari humana autoritate, nonne esset fides contra fidem: imo nec esset fides. Peteremus tamen ut dimitteremur in pace circa hanc fidem, obedientes, subditi et obsequiosi tanquam superioribus nostris. Sed diceret aliquis, Quare ergo fecistis compactata, aut cuius sunt utilitatis? Sciendum ergo, quod à principio cum scripturas invincibiles pro hac fide vidimus, statim audientiam postulavimus. adversarij vero nulla audientia concessa, repererunt fideles, nulla arma scientes, vehementissime opprimere, comburendo, debellando, in fossis Argenteis, Turmatim suffocando. post hoc alij robustiores nostri, qui non erant de primo gradu patientiæ, repererunt armis contra arma resistere, intantum, quod successive circa aliquot annos Adversarij debilitati nulli ibi valebant resistere, nisi in Castris siluarum, et in quibusdam presidijs pauci, quos nec Rex eorum, nec Electores imperij, nec alij tentantes iuvare potuerant. Et ita

teperut Aduersarij clamare, dicentes: Si
solum Ecclesia consentiret, nulla esset diffi
cultas de Communione. Nationes etiam
finitimae, omnes in circuitu coangustati
pacem rebus optabant, Usque dum ~~rebus~~
Concilium Basiliense contra Papam Euge-
nium agens, sagitauerut nos et Grecos
ut maior sit ~~euidentia~~ Concilij euiden-
~~tia~~ tia, si possent sibi associare, Mise-
runt ergo suos ~~suos~~ prelatos ad Egram
euocantes nos uerbo nostro dicentes: Diu
petistis audientiam, ecce uobis offertur,
Si est hoc in animo uestro ueniatis.
Nos ergo haec tria atendentes, scilicet
suspicium aduersariorum, tantum optanci-
um consensum Ecclesiae, et audientiam nostra
qua possemus fidem Euangelicam declarare,
et pacem pernecessariam. Exiuimus ad E-
gram, et constituto iudice praedicto inter
nos, uenimus Basileam. In Ba-
silea ergo cum essemus per unam quar-
tam Anni et amplius, quotidie preter di
es festos, certatum est ex utraque parte, nos
pro fide nostra sub utraque Specie. Illi
pro fide sua, sub una tantum specie. Et qa
de uno, nunc tantu quatuor Articuloru

difficultas uentilatur, scilicet de Communione
Euangelica, de uno tantum, alijs dimissis,
hic dicitur. Cum ergo sit pugnatum es-
set laboriosissime Argumentis, Scripturis
Rationibus et Exemplis ex utraque parte
nihil robustius in eorum deductionibus
inuenimus, quam consuetudinem Ecclesiae,
dicebat enim nobis publice et conclusi-
ue, nihil Augustinus, nihil Ambrosius etc.
Ecclesia est. O iste murus eorum est fortis-
simus, et inexpugnabile firmamentum
refugij, confugere intra muros Ecclesiae
id est, ad se, dum enim seipsos uocant Eccle-
siam, quae errare non potest, quid aliud
sonat talis conclusio. Sic tenet, sic uult
Ecclesia, nisi ~~hoc~~ quia hoc uel illud uerum
est, quia ~~sic~~ nos sic uolumus, et tales
nunquam uinci, confundi quidem possunt,
sed superari non possunt. Cum secundum
eos Spiritus Sanctus eis ~~assistit~~ assit in-
fallibiliter. Et tamen hunc murum Eu-
genius expugnauit finaliter.
Dixit unus Episcopus nobilis furore plenus
et insania, cum sputo et tunsione pedis
in Terram, cum sibi allegaret textus Bea-
ti Pauli. Etiam si Paulus de Caelo desce-
deret, ipse nos non docebit. En murus

inexpugnabilis. Si enim Paulus Aposto-
lus non uinceret eos, qui enim hominu
linguis loquebatur, quis superabit eos et
hodie contra fidem Euangelij, nonne so-
la tantum consuetudine per negligentia
et desidiam sacerdotum introducta
pugnatur. Cum tame consuetudo ueritati
est postponenda, ueritate manifestata, nec
minus quam coruptele, mala consuetu-
do est vitanda. ut ponitur distinctioe
octaua per totum.

Item dicebat, Deposita est haec Communio
sub utraque specie per Ecclesiam. Sed cum
peteremus, ubi, aut quando est deposita:
si per Concilium, si per Papam. Si per dio-
cesianum. aut quis incepit eam omittere:
Responderunt post plures dies euersis omni-
bus libris et Chronicis, dicetes: quod propter
nimiam Antiquitatem depositionis non
potest inueniri, ubi aut perque sit depo-
sita. Certabant et alijs uarijs modis to-
tis uiribus, pro fide sua continue, sed qua-
do eis Scripturae solide et rationes ualen-
tissime opponebantur, illas reprehende-
re non ualentes, sola continue consuetu-
dine se tuebantur, quae fundatur

in autoritate Ecclesiae, et quod contra au-
toritatem Ecclesiae nullus potest, et illa fie-
bat ultimatum ipsorum continue et
inexpugnabile firmamentum. Quam
nec Paulus prae multitudine literarum
optime insaniens, uincere posset. Nec
Augustinus, nec Ambrosius. Et cognoui
ms quod omnipoteti autoritate, licita
sunt illicita, bona sunt mala, pro eodem
et mala bona. Nam Comunionem
Christianam, sub utraque Specie sanctissima
reprobabant. Meretricium aute et pro-
stibuloru tolerantiam fortissime probare
cona laborabant ex parte totius Conci-
lij, per unum Doctorem Pitardum deputa-
tum, qui uidebatur et erat alijs doctior.
Et talibus Argumentationu certaminibus
hoc pro ueritate comunionis Euangelicae in-
uenimus, quod ipsam ritum primitiuae
Ecclesiae esse dicebat, et quod ipsam poste-
rior Ecclesia deposuit. Item, dixerut,
Quod ipsam Christus instituit, sed Ecclesia
per Spiritu Sctum mutauit, sicut et alia
plura. Its Dixerut, non dicimus hoc
Haeresim, nec est heresis, nec debet dici here-
sis. Ite quando dimissis altercationi-
bus, postea uenimus ad Tractatus pri-
uatos cum quibusda certis a Concilio

deputatis quesiuimus, si nobis possunt dare
aut dicere Spem, quod nobis laudarent hac
veritate Euangelicam tanqua Katholicam,
quia alias non habita spe finis, frustra esset
conatus ad finem. Responderut premissa
cum concilio prolixa deliberatione quod
habeamus firmam spem, si alia bene dispo-
nentur. Sacru Concilium concedet nobis
hanc Comunionem. Sed nu obiceremus
de Concilio Constanciensi dicentes. Nonne
Concilium Constanciense hoc tanq heresim
Condemnauit, quomodo poterit istud Con-
cilium confirmare illud, cum sequentia
Concilia debent aprobare precedentia.
Responderut iterum matura premissa cu
deliberatione, Quod Concilium Constaciense
nunq hoc Condemnauit pro heresi, et
legendo tuc decretu Constaciense hoc de-
clamabat. Et gauisi sumus de hoc testimo-
nio. Fuerunt etiam quidem tunc in
Concilio Basiliensi, qui fuerat in Constancie-
si. Ite. Quia dixerut, Hac Comuni-
o esset licita et Salutaris si esset de licen-
tia Ecclesiae. Nos ergo accepto proprie
verbo Ecclesiae: de Ecclesia Vera Aposto-
lica Matre nostra, quam profitemur in

Simbolo, cuius modo non licentiam sed au-
toritatem et mandatum super hac re ha-
bemus, non aduertimus Autoritatem in-
certe Ecclesie, nec optamus, nec oblatam
acceptamus. ~~Hec bona inuenimus~~
pro fide nostra inuenimus in Concilio.
Tractatibus ergo post disputata incho-
atis, ipsos continuauimus, per totimos
tres annos et amplius in Basilea, in Pra-
ga, in Bauaria, et finaliter Conclusimus
firmauimus in Iglauia, notauimus ea
Compactata fere omnibus nota, roborata
Sigillis utriusque partis cum hoc. Magesta-
te Imperatoris & Ducis Austrie.
Cum aut de omni re iudici certius et eui-
dentius est a fine iudicium, iuxta illud
Prouerbium, Exitus acta probant, et
omnis laus in fine canitur. Iam iudi-
cet omnis homo, que fides nostra uel
illorum, in Compactatis locum habet.
Videat Papa cum fratribus Spiritussan-
cti, et tota Romana Ecclesia, post ~~mul~~
omnia Argumentationum, disputatio-
num uariarumque altercationum, et

priuatorum Tractatuu certamina, post multa magna et generalia Imperatorum et Principum, Austriae, Saxoniae, et aliorū magnorum utriusq; status multorum Regionum, laboriosa et sumptuosa studia, Consilia et notalia placita. Posthec nūquam omnia tanto tempe continuata, fides Euangelita, de Communione Sub utraq; Specie est manifestissime laudata, Verbo et Scripto aprobata, coram omni Populo in Iglauia, in Circulo, patule sedente Imperatore in plena magestate, fides nostra utriusq; Speciei est laudata.

De fide aut sub vna specie tantum, nec unum Iota dixerunt aut scripserut in Compactatis. Sed si facere uoluisset, potius omnes Tractatq dissoluissemus. Et cum super comendacione fidei Euangelicae, de Comunione sub utraq; specie, nobis literas Sigillis pendentibus munitas ibidem coram omni spectabili frequentia legati Concilij offerrent, noluimus

de manibus eorum rapere, nisi
prius ore publice pronuncient et fa-
teantur istam fidem Euangelicam,
et diu tacere dissimulantes, stimu-
lante Imperatore confessi sunt publi-
ce, ac deinde omnia ad omnem Po-
pulum alta voce sunt pronunciata.
et sic accepimus literas de manibus
eorum.

Ubi est gloriatio aduersariorum, de
fide sue Comunionis, ^sub una^ per omnes An-
nos istos, non est nominatus unus Sctus,
paruus aut magnus, qui sit populu
comunicasset, nec inuenietur.

[...]veru [...]data In Basilea nihil probauerunt, quod e-
xitus rerum, i. Compactata ostendunt,
in quibus fides a Christo data laudatur
de utraque specie. Fides uero ipsorum
nec unum uerbu habet pro se in Com-
pactatis, et hac ratione, cum iam omnia
fuissent in Iglauia, ad unguem con-
scripta, quibus nihil post hoc addi po-
tuit, dixerunt nobis ipsi legati ualde
tristes. Nos errauimus et decepti su-
mus, quia uidelicet fidem de utraque
specie Compactatis laudauerunt.

De fide aute sua nec uno apice uerbi mentionem fecerunt. Videantur co- pactata & legantur, nec est memori a huius fidei in compactatis. Deo co- silium Achitofel infatuante.
Post haec aut omnia Legati regressi ad Concilium mox fecerut decretu nouum, de fide sua sub vna Specie. sed hoc factum non est de Compactatis, hoc est, ipsoru non compactatorum.
Et inceperunt esse sapientes apud se sicut uillanus deceptus, qui est tar de sapiens de placito regressus. Et iste ~~ipse~~ est dolor capitis huius Papae, qui dicit: Compactata esse abrogata.
Queritur aut a Papa, Ipsa Compacta ta, uel sunt pro ipsis, uel pro nobis, uel pro nullis? Si pro ipsis, cur abro- gat, seruet ea contra nos in testimo- nium? Si pro nobis cur totam suam Ecclesiam de fractione fidei bene & religiose promissae & confirmatae red- dit suspectam, et ne ei postea creda- tur claudit uiam? Si pro nullis, nulli proficiunt, nulli efficiunt. i. nocet.

no que uel n ant tal

permittat ea Papa dormire in pace. mi
rum quod prius Sigilla Compactatis re=
dimere non suggessit? Cur tantu festu
fecit de abrogatione. Vel si Spiritus
sanctus hoc suggessit, Sigilla Compacta
torum a nobis redimere debuit, et ho=
nestior fuisset abrogatio. Spiritus
enim sanctus nihil inhonestum suggerit.
Praeterea quantumuis hec Euangelica fi
des Communionis diuinissimae, humanis
Compactatis laudetur, et detractione Pa=
pae uilificatione estimetur, nec tame come=
datio humana, aut quiuis Compactata,
ea magis faciut esse fidem aut veritate,
nec uilificatio Papae diminuit, qa nulla
autoritate Compactatoru sit Communicamq,
nec Sophistica abrogatione dimittemus.
Sed simpliciter sicut anteqz de compacta=
tis cogitare inciderit, fidem hanc à Deo
suscepimus, fundati super fidem legis Chri=
sti, non super aliquo pacto humano, sic
nunc eam habemus, et eam continuare
proponimq per infamiam et bonam fama,
per gloriam & ignobilitate, ut seductores
et veraces, credentes literis Spiritussctī,
qa fides est Euangelica, etiam si omnia
Compactata obliuioni tradantur et desi=

nant. Ratio aut Compa
ctatoru potissima prima intencione et
ultima in executione erat, et est ista. Cu
in Concilio experimeto didicissemus au-
toritatem ecclesiae ualenciorem esse au-
toritate Scripturae, et lege humanam quam
Legem Diuinam. quesiuimus uias et
conclusiones humanas .i. Compactata,
non tamquam fidei nostrae fundametum.
Absit absit, sed ut per pacta et conuecta
hominum possemus aduersarijs conclu-
dere et dicere: Ecce fides Euangelica
in Compactatis est laudata, ubi est
fides uestra, ueniat ad lucem, legite
Compactata mutuo conuecta ubi est fi-
des uestra. In Concilio
fuerunt doctores forte Mille ut nobis
dicebatur, in duplo plures quam in Con-
stancia, preter omnes Prelatos. Episcopos.
Archiepiscopos. Patriarchas et Cardina-
les. Monachoru uero multitudo plu-
rima sicut locustaru, de omni colore,
preter viridem. Et libroru copia inesti-
mabilis, et nihil pro fide sua facere potue-
runt, nec de Scripturis, nec de Chroni-
cis, preter solam consuetudinem huma-
nam, sed nec huiusmodi consuetudinis

originem dicere potuerunt. Sed post hec omnia fidem nostram laudauerunt, et in Compactatis redegerunt, et fidem suam silentio operuerunt. Vbi est fides, nonne dicebatis aliquando tam gustati: Des contra nos pugnante? Si tantum ecclesia laudaret, nulla esset difficultas. Vbi est nunc os uestrum, si iam necesse est ut concludatur aduersarijs per uiam humanam, ex quo Scripturas contemnunt: Imo nec possunt cuiquam homini quicquam argui aut concludi in fide sua nisi de lege sua.

Ad responsa Papae, quae dedit nuntijs Regis Georgij Anno 1462.

Primo ad illud vbi de Comunione Euangelica vocalis Ecclesiae respondet dicens: Satis hic articulus in Concilio Basiliensi est discussus, deinde magna synodus Constantiensis prius diffinierat, quia no licet à Consuetudine Ecclesiae q Spiritu Sancto regitur recedere. hec ibi. Dicendum Quod hoc Argumentu Papę ab autori-

tate horũ duorũ Conciliorũ non ualet, qa sẽ super sola nuda consuetudine in materia fidei sine Scriptura ista Concilia fundant, quod fieri non debet. Dicit eni Tomas parte prima Sume, questione 32. sic. Ea quæ sunt fidei, nec sunt tentanda probari, nisi per autoritates sacræ Scripturæ his qui autoritates suscipiunt. Unde Dionisius dicit Capi: tertio de diuinis nominibꝫ. Si aliquis est qui totaliter diuinis eloquijs resistit, longe erit à nostra Philosophia. hęc Tos. Ideo tractaturi ea in Basilea, quę sunt fidei, constituimus Iudicem: Legem Dei &c

Iud. Leg.

Item ex quo nobis in hoc Sancto, Concilium defferit, testimoniũ Concilij inuocare non est sapientis: Sicut si quis allegaret verbum Scribarum condemnãdo Christũ, quod ꝓhibuit tributa dari Cesari, ipsum enim Concilium utrūqꝫ debuit nobis petentibus de scripturis, ad Scripturas respondere, nõ ad consuetudinem confugere. dicit enim gloriosus martir Cyprianus. Consuetudo sine Veritate uetustas erroris est, propter quod relicto errore, sequamur ueritatem. hæc ille. Et certe luce clarius in Concilio probauimus, quod nullam ueritatem pro sua Consuetudine ostendere potuerunt. Et forte oportet

Cyp.

eam uocare Vetustum errorem, nec enim
aliud nomen dat ei Concilium, quam uetustam
seu antiquam Consuetudinem, imo diutissi-
mam. Addit ibidem Dominus Papa,
quod in illis Concilijs consideranda est praxis
primitivæ Ecclesiæ, et sacrarum autoritas li-
terarum, et quid Doctores et Sancti, uel Scho-
lastici asseverent etc. Et tamen Papa nullam
praxim Ecclesiæ, nec primitivæ, nec modernæ,
nec verbum unum Sacrarum literarum, nec
Sanctum minimum proposuit in medium quod
sic aliquando fuisset sub una specie Popu-
lus Communicatus. Quin sub una specie
Communio initium traxit ab Hereticis Mani-
cheis, prout clare testatur Leo primus Papa in
Sermone Quadragesimali, qui Sermo sic in-
cipit. Predicaturus vobis dilectissimi etc. infe-
rius: Nulla uos, inquit, contagionis huius asper-
gat impietas, cum his, qui sua maxime obser-
uancia polluuntur, servientes potius creaturæ
quam Creatori, Stultam abstinentiam de-
uouentes, quos nemo abigat esse Mani-
cheos, uno enim pravitatis opere, bis impij,
bis prophani sunt; deducant se Sacramento
Salutis humanæ. Ore indigno Corpus Christi
capiunt, Sanguinem autem nostræ redem-
ptionis haurire omnino declinant. etc. hec
ille. Unde patet eandem Communionem esse
Hereticam. Nam quis scitus audet esse
contra sanctum Sanctorum, qui dedit de utraque
Specie preceptum, nec unquam per omnes annos
hos nominatus est nobis. Spes est quod iam

non nominabitur, sola consuetudo malitiae pugnat. Sequitur, Nam fere omnes uno ore loquuntur, quod non est Populus sub utraque specie communicandus, quamvis hoc aliquando fuerit. Verum est, quod Doctores Scolastici plures sic loquuntur, qui sunt in ista consuetudine vetusta nati, enutriti et educati, consuetudine vetusta deteriti. Sed videantur Doctores Ecclesiastici, ut Augustinus. Ambrosius. et alii, non Scholastici, qui asserunt Communionem sub utraque specie esse Evangelicam, Sed nec de illis Scholasticis dabitur unus Sanctus, qui communicasset Populum sub una tantum specie, vel quare ipsum hic Papa non exprimit ex nomine.

Deinde allegat Dominus Papa pericula quae possent evenire circa communionem Calicis. Primo propter periculum effusionis ~~circa communionem Calicis~~ Propter difficultatem conservationis, nec non effusionis, si ad parum distantes deferatur. De effusionis periculo dicitur, quod Sancti Antiqui multa scripserunt de tali causa, et poenitentias limitaverunt talibus nec tamen Communionem deposuerunt si quis potest ostendat, in Concilio de plenitudine librorum et doctorum ostendere non valuerunt. Item Pius Papa. Et qui per negligentiam, inquit, permiserit stillare Sanguinem Christi in terram, aut super altare, poenitentiam determinat, nec tamen Communionem Calicis anulat, et hoc si etiam faceret Sacerdos per negligentiam. Si quis dicit, loquitur Pius Papa non de Communicantibus

Pro Pa-
sola Co-
do ma-
pu-

Tra-

Populis, sed de Missantibus. Tunc pari ratio-
ne propter talia pericula, deponi deberet
pri omnis Missatio. Iste autem Pius papa, ma-
gis pius propter ~~pr~~ effusionem Sanguinis
Christi, non ritum Sanguinis Christi depo-
nit, sed poenitentiam imponit, et ritum sta-
re permittit.
Item Addit dominus Papa, ne rudis Populus
estimaret Christi Corpus non integre nisi
sub utraque spetie. ~~Hic est notandum~~
dicendum, Quod Populus videns Sacerdotes
sub utraque specie sumere, et sibi Populo sub
una tantum dare, faciliter cogitare et crede-
re, quod sub una specie non est totus, ergo
ne Populus cadat in illum errorem, bonum est
ut Sacerdotes non sumant Sanguinem Chri-
stanti sti de Calice, ne scandalisaret Populum. pre-
sphe sertim cum Sacerdotes hoc ex fide asserant,
quod ex sumptione Sanguinis de calice
nulla gratia sumitur, ipsis ergo facile est
illam sumptionem dimittere et universali-
ter deponere. aut dicat ad questionem.
stio. Populus credens ex fide distinctas gratias
de Calice dari: Sacerdotes vero nullas, qui-
bus est sumptionem calicis facilius tam
conscientia dimittere. nomine Sacerdotibus.
Item Utrum ~~Sacerdotibus~~ laicis credentibus Com-
munionem calicis esse preceptum in remis-
sionem peccatorum: vel Sacerdotibus po-
nentibus omnia de beneplacito Ecclesiae
Romanae.

Sequitur in responsis Pape. Manifestu
est, Quod post generalem Ecclesiae consue-
tudinem subtrahentem Laicis Communio-
ne Calicis, nulli fas est Populum sub utra-
que specie communicare. nisi uel generale
Concilium, uel Romanus Pontifex indulse-
rit. Huic sapientiae multum conuenien-
ter respondet Beatus Cyprianus. Si solus
Christus audiendus est, non debemus aten-
dere, quid aliquis ante nos faciendum
putauerit, sed quid, qui ante omnes
est Christus, prior fecerit. Neque enim
hominis consuetudinem sequi oportet,
sed Dei ueritatem. cum per Isaiam pro-
pheta loquatur Deus et dicat. Sine causa
colunt me, mandata et doctrinas homi-
num docentes. haec Cyprianus. et ponitur
distinctione octaua. Si solus. Item
ad idem Augustinus in libro de Baptismo.
et ponitur in eadem distinctione. Qui conte-
pta ueritate, praesumit ~~[illegible]~~ consuetudinem
sequi, aut circa fratres inuidus est et ma-
lignus, quibus ueritas reuelatur, aut circa
Deum ingratus est, cuius inspiratione Eccle-
sia eius instruitur. Nam Dominus in Euan-
gelio, Ego sum, inquit, Veritas, non dixit ego
sum consuetudo. Itaque Veritate manifesta-
ta, cedat consuetudo ueritati. quia et Petrus
qui circumcidebat cessit Paulo ueritatem

praedicamenti. Igitur cum Christus sit veritas
magis veritatem quam consuetudinem
sequi debemus. quia consuetudinem ~~semper~~
~~quae~~ ratio et veritas semper excludit
haec Augustinus. Hic uidetur Papa quasi os in coelum ponere, autoritatem suam supra Deum exaltando,
cum enim Dominus Dominantium Communionem huiusmodi indulserit et
instituerit, quid amplius addit indulgentia Papae, quasi posset facere illicitum, quod
autoritate Christi est licitum. Et cum
de Papa scribitur, et uoce uocalis Ecclesiae
preconisatur. quod Papa potest leges nouas condere, ut dicitur late 25. questione secunda Sacrosancta. In alijs multis
legibus Iuristarum hoc idem patet de
Papa. Christus autem non potest nisi
Papa indulserit, aut generale concilium, ut hic dicitur. Sed si Papa etiam
Paparum leges legeret, inueniret ibidem
vrbanum Papam. questione prima Capi:
Sunt quedam. Quod Papa in his quae
Euangelistae determinauerunt nullam
potestatem habet, quae hic dilatari causa breuitatis omittuntur. Nonne ex
isto scripto estimandum est, quod ipse sit
homo peccati, de quo 2a. Thesalonicen:
2. cap: Qui aduersatur et extollitur supra

omne quod dicitur Deus. Et maxime
ex verbo quod addit dicens; Preterea
nec veritas apellanda est talis consue"
tudo, nec vtilis atque salubris est iu"
dicanda. Quomodo potest esse non
esse veritas, quod Christus fecit esse ve"
ritatem. quia gratia et veritas per
Iesum Christum facta est, Et non solu,
sed ipse est per excellentiam veritas,
a quo omnis veritas, quia plenu gratia
et veritate dicit spiritus S[an]ct[us]. Et iste q[ui]
dixit. Ego accepi a domino, quod et tra
didi vobis. dicit alibi. Veritatem dico
in Christo. Et 2 Cor: 11. Est veritas
Christi in me, nec possumus aliquid co
tra veritatem. Papa aut[em] potest
facere de veritate non veritatem
[redacted] dicens: vt Veritas Euangeli
ca non apelletur veritas, sed nec uti"
lis, nec salubris, Christus dicit, quod
sumatur sanguis ei[us] de Calice in re"
missione peccatorum Et q[ui] mandu"
cat mea, et bibit meu Sanguine &c
Sed Papa dicit cotrarium, Chri"
sto aut cotrari[us] nonne iste est anti"
christus. ab Anti, quod est contra
et Christus, i. contra Christum

Quam salubris et utilis est sumptio San-
guinis Christi de Calice, legatur Chrysosto[mus]
Morali 48. super Ioannem. Si hoc sci-
vet Papa, forte iterum denuo condemnaret
Chrisostomum. Et loquit[ur] de Comunione Sa-
cramentali plebis, ut patet legetibus Chriso-
stomi verba. Addit
ulterius Papa illud esse damnabile et prorsus
hereticum iudicandum, Si quis asserit talem
Comunionem ad salutem esse necessariam h[ec]
Papa. Ex quo manifeste patet, quod tam
Papa, quam universa Ecclesia Romana Papae
subiecta est heretica. Patet quia talem Co-
munionem vocat preceptum dicens in mis-
sa pro se et Populo, Sumpsimus d[omi]ne sacri do-
na misterij humiliter deprecantes, ut q[uod] nos
in tui commemorationem facere precepisti
in nostrae proficiat infirmitatis auxilium.
Et ita missa est, Sic peracto Comunionis
misterio, Pontifex seu Sacerdos elevatis
manibus ultimam orationem quae pro-
prie post Comunio vocatur exequitur.
in qua orat et gratias agit de sacram[en]-
ti perceptione, dicens Collectas de nume-
ro secretarum, orat enim pro eis, qui ad Co-
munionem Eucharistiae accesserunt.
Innocentius dicit talem Comunionem
esse de necessitate ergo Papa hereticus
dicit enim in sermone de nativitate Chri-
sti Carne assumpta, no[n] solum dedit pro no-
bis in pretium, verum etiam dedit nobis
in cibum. Et infra. Sicut corporalis

[margin:] [Eccle]sia [Ro]mana [c]api [Pa]pa est [heret]ica.

~~cibus~~ vita, sine Corporali Cibo no potest subsistere. Ita Spiritualis vita sine Spiri"
tuali Cibo non potest nutriri dicente Dno "
Nisi manducaveritis Carne filij hominis, et "
biberitis eius Sanguine, no habebitis vita in "
uobis. Ubi clare exponit hunc textu de Sa" "
cramentali manducatione, et Bibitione neces" "
saria ad salutem. Item Si orare Oratio"
nem dominica: videlicet, Pater noster, est
necessitatis, multo maioris est necessitatis ta
lis Communio. Juxta illud comune, propter
quod unumquodque et ipsu magis, quia pater
noster est via et dispositio ad comunione
talem, sicut medium ad finem. Sed ois
Papa dicit primu esse de necessitate, scilicet
orare, Pater noster, Ergo secundu dici maio
ris necessitatis. Dicit enim omnis Papa, O"
remus praeceptis salutaribus moniti etc.
Ergo omnis papa hereticus. et omnes Sa"
cerdotes eius heretici. Dicit enim Cypria "
nus Epistola 5 de Oratione dominica, Quo"
modo dicimus Pater noster. Et infra, hunc "
Panem quotidie dari nobis postulamus, ne "
qui in Christo sumus et Eucharistiam quo"
tidie ad cibum accipimus intercidente ali"
quo graviori delicto a Christi corpore se"
paramur. Sed et Augustinus et alij docto
res, Pane quotidianu exponit de Commu"
nione Eucharistiae. Dicit aut, Euchari"
stia Sacramentu Panis et Calicis. prima
questione Capitulo Multi per Gregis.

Quot sunt etiā Doctores ualentissimi asse-
rentes Comunionem Sacramentalem ad
Populum esse de precepto seu de necessita-
te Excellentes huic Papae. Onerosum esset
eos scribere, nobis tamen sufficiat funda
mentum super quo se fundauit Christus
Nisi manducaueritis &c.

Addit ulterius dnus Papa, Et licet dominus
in ultima sua Coena, sub specie Panis & ui-
ni comunicauerit, quando illud Sacramē
tū instituit, & similiter Apostolis in sui
memoriam facere iussit, non tamen id-
circo Comunio Calicis mandata est. Apo
stolis tantum illud dictum fuit, qui tunc
Sacerdotes instituti fuerant, & ad confici
entes pertinet sub utraque specie Christum
assumere, & eius morte repraesentare, non
ad Laicos. Ad hoc dicitur, Quod istud
est una noua & inaudita doctrina in
Ecclesia, quod unū & idem Sacramētum
sit uni tantū statui iussum seu praeceptum
sumi, et alijs statibus denegari. Cum
omne Sacramentū necessitatis sit indiffere-
nter necessarium omni statui, omni
conditioni, et utrique sexui, et non sit ut
sit uni necessarium, & alteri uoluntari-
um aut denegatum, ut patet de quinque
Sacramentis necessitatis. j questione. j
capi: Remissionem. Sed notandū
Sacramētorū uero uoluntatis quae Gra-
tianus dicit dignitatis, unū discernit

es do
a est
in
hristi
ita

sexum sz Ordo. Illa vero quinque, vel sunt ~~in~~ omnibus de necessitate vel nulli, Ideo Archidiaconus Glosator decreti dicit super eodem Capi: sic. Sed notanda est ~~inter~~ in hac parte differentia Sacramentorum, necessaria et voluntaria. Necessaria quidem sunt sine quibus nemo saluatur. Et infra idem. Notandum quod Sacramentorum alia sunt necessaria, seu generalia. Alia specialia seu voluntaria. Generalia dicuntur quae omnes contingunt et omnibus conueniunt, et dicuntur necessaria, quia sine ipsis vix aut nunquam salus haberi potest. Et sunt quinque. Baptismus, Eucharistia. Confirmatio. Poenitentia. Haec ille, Ecce ille doctor dicit ista quatuor omnibus competere, et omne contingere. Iste Papa dicit, quod Apostolis iussit, sed Populis haec Communio mandata non fuit. cum tamen Sacramentum necessitatis debet esse generale conueniens omnibus. Vel si intelligere vult Papa, quod Sacramentum Eucharistiae etiam est laicis de necessitate, sed tantum sub prima specie, tunc erit grandior admiratio circa Sacramenta, ut inueniatur aliquod Sacramentum cuius medietas praecipitur, et medietas prohibitur, utrumque sub poena mortis aeternae. Et tunc recte non est sufficiens diuisio praedicta. Sacramentorum

alia sunt necessitatis, alia uoluntatis.
Sed debuit addi Alia nec necessitatis,
nec uoluntatis ut Sanguis Christi de Calice,
quia hoc est similiter prohibitum, sed non
per Christum.

NB Idem Papa dixit, Nisi manducaueritis
carnem filij hominis etc. Et infra. propter
quod manifeste declarat sanctus Christus
quod de Spirituali manducatione et bibi-
tione loquutus est potius, quam de Sacramen-
tali, cum nondum esset institutum Eccle-
siae Sacramentum. Dico quod ista est
debilis ratio. hoc Sacramentum nondum
institutum fuit: ergo non de Sacramenta-
li loquutus est. Nonne Nicodemum
de Baptismo Sacramentali docuit, et ta-
men hoc Sacramentum nullus Euangelista
tunc fuisse descripsit. Item, nonne tunc
Apostolos Sacerdotes fecit, quando ipsos
duodecim de omnibus elegit. Matei 10 ut
uerior tenet opinio, et tamen Euchari-
stiam conficiendi aut ministrandi tem-
pus nondum fuit. Item quando eos
in Petro claues promisit, numquid etiam
NB statim clauium usum dedit, sed distulit
usque dum dixit, Accipite Spiritum sanctum.
Et quod Scriptura legis et prophetarum
de Natiuitate Christi, de Passione et
oratione alijsque misterijs Christi praeces-
serunt, antequam ipsa mysteria uera-

[margin:] probat / tatum / in ca / a: Ioa / de Sa / tali Cor / t Sapi / mptio / arn de / tuali.

liter venerunt. Nunquid ergo de his my-
sterijs ad literam intelligi non debuit.
Si Papa iste in Basilea nobiscum fuisset,
audiuisset, quot numero doctores alle-
gati sunt, tam a nobis quam per Concili-
um, exponentes illum textum. Nisi man-
ducaueritis etc. de Sacramentali Communi-
one. Si ergo Spiritus Sanctus sensum huic
dedit illi scripturae, totus mundus non po-
test eum tollere, nec omnes Papae mutare.

Ite. Papa, Compactatorum est bipartita
ratio, Altera permittit et indulget, ut qui
unionem receperunt Ecclesiasticam, et pa-
cem realiter cum effectu, in omnibus a-
lijs praeterquam in usu Communionis utri-
usque speciei, fidei et ritui vocalis ecclesiae,
conformes esset, et usum talem haberent
possent communicare sub utraque specie in
Regno Boemiae et Marchionatu Moraviae.
Ad hoc dicimus, Sicut et ante, Quod nunquam
permissionem, aut indultum, aut conces-
sionem, aut dationem huius fidei Euan-
gelicae optinuimus, cum dari ab homine
qui non est Deus non possit, sed nec vo-
lumus, nec Compactata hoc habent, Ali-
as faceremus magnam derogationem fidei
nostrae. Imo hoc facto testaremur ipsam
non esse fidem vocalem, sed humanam,
quid et contingens variabile ad placitum.

Ite Quod illicite & minus digne, habuimus eam ante permissionem per multos annos & per hoc damnaremus omnes defunctos & martires nostros qui in hac fide sine permissione, Imo contra prohibitionem Paparum defuncti sancte et religiose. Potissime autem ideo nolumus talem Papæ aut Concilij dationem, ne autoritatem humanam putaremur extollere supra divinam.

De conformitate aut fidei aut rituum vocalis Ecclesiæ dicimus quod hæc verba non sunt ita nuda et abreviate in compactatis posita, sicut decipiuntur qui ea sic ~~in Compactatis~~ allegant sicut hic Papa. Scriptum est enim in Compactatis expresse, quod per verbu fidei intelligitur prima veritas, id est Deus, & omnes aliæ credende veritates secundum quod manifestantur in scripturis sanctis et doctrina Ecclesiæ sane intellectis. hæc in Compactatis. In hac fide fuimus, sumus et erimus conformes vocali Ecclesiæ & docemus omnem hominem conformari in hoc sub poena damnationis vocalis Ecclesiæ nec quo vis modo ab ea discedere, etiam per ignem. Nec Papa, nec totus mundus nos discedere arguere potest à conformitate huius fidei ~~vocalis Ecclesiæ~~ aliquando discessisse. Vel dicat si quis scit vel audet probabiliter unum iota in quo non essemus conformes fidei voca

lis Ecclesiae, tam implicite, quam explicite.
Iuxta formam Compactatorum. De ritibus
simpliciter circumscripta sunt verba in Com
pactatis, quod non de omnibus ritibus in-
telligimus, sed qui communiter et generali-
ter circa divina servantur. de his ergo si
quis potest nos iuste inculpare, non oportet
nisi reformare. Hoc addito quod intelligi
mus de ritibus qui distinguantur a fide &
qui sunt tantum ritus, ~~et sunt quidem de sub~~
~~stantia fidei, & non sunt ritus~~ & non fides.
alias concideret haec duo scilicet fides & ri-
tus, cum sint quidem de substantia fidei, & non
sunt ritus ut omnia Sacramenta. Sunt etiam
quidam ritus qui apud eos tenentur pro fide.
Idem Dominus Papa dicit, Altera scilicet ratio Com
pactatorum promissionis est: dicens, Quod
facta in Concilio discussione super articulo com-
munionis, nihilominus, si perseveraverint
in desiderio habendi talem Communionem
et illud per legatos indicaverit Concilium
largietur facultatem Sacerdotibus commu-
nicandi eas personas, quae in annis discreti-
onis reverenter et devote postulaverint. Et
prima haec ratio pollicitationis, nusquam est
impleta, sive quia non petistis, sive quia
Concilium ex rationali causa recusavit con
cedere. Hic dicendum est, quod Papa
non intelligit Compactata, quia haec pro-
missio seu pollicitatio non fuit, nec debuit
dari pro nobis, sed pro Sacerdotibus adver
sariis totius Regni, quia ad Communionem

paruulorum non adducerentur, nec nobis legati de paruulis scribere consensisset nec Concilium daret. Ideo propter sacerdotes aduersarios (id est, Papistitos,) notatum est de annis discretionis, non propter nos aut nostros Sacerdotes, qui communionem paruulorum eadē fide, ex fide et mandato Christi obseruamus sicut Comunione adultorum per omnia. Quod autē iste sensus est illius clausulae de dicta pollicitatione, patet manifeste ex duobus. Primo ex Compactatis quae habemus cum Imperatore ubi sic scriptum est. Tum quia litera per sacrum Concilium Basiliense, omnibg tam in Regno Boemiae, quā in Marchionatu Marauiae constitutis, dabitur facultas sub utraq; specie Communicandi. haec Imperator. Secundo hoc patet ex Compactatis cū Concilio factis, in quibg legati mandant autoritate Concilij, in uirtute sanctae obedientiae omnibg, tam Episcopis quam plebanis et Vicarijs aduersarijs communicare populum sub utraque specie. Et super hoc debuerunt & promiserunt procurare literā a Concilio, oībg aduersarijs, tā sacerdotibg quā plebi. Sed salua reuerentia, tam Imperator, quā Conciliū defecerunt. Iudicet etiam omnis homo, si legati autoritate Concilij, in uirtute sanctae obedientiae uoluerunt mandare omnibus, quod Concilium et Papa prohibet omnibg, nisi quia legati promisetant ore, quod literae etiam super hoc a Concilio dabuntur, alias legati esset

Concilio oppositi, postea nobis dicebant. Verba uolant facta manent. Tercio patet ex Compactatis quod concilium debuit literas dare pro omnibus quia ipsi legati uocat literam libertacionis, patet in prima parte Compactatorum. Dum uero Papa excusat Concilium, quod ideo politicionem non compleuit quia nos petiuimus. hoc patet falsum, quia legati nostri ad hoc missi hanc comunionem usque ad mortem seruauerunt et qui uiuunt seruant. Sed insuper Regnum et Marchionatus adhuc in desiderio hanc comunionem habendi stant, et tunc stabant, ut eciam Rome patet, quare uel Concilium non dedit uel Papa non dat scilicet libertacionem huius Comunionis pro aduersarijs iuxta promissa.

Item Vbi infert vltra dominus Papa Siue igitur primam partem Compactatorum siue secundam adducatis, nihil habetis ex compactatis. Dicimus quod Comunicandi sub utraque specie uim nullam et autoritatem habemus ex istis Compactatis habemus Compactata Euangelica, et Compactata Apostolica, et perconsequens legis Dei. iuxta sententiam inductis in forma compactati, et illorum compactatorum ex virtute sit Papulum Comunicamus. Ex istis uero Compactatis humano modo fabricatis solum hoc bono gaudemus, Quod Comunio sub vtraque specie laudata est, a parte aduersa, ore et literis legatorum, autoritate Generalis Concilij, coram generali et multum

splendida audiencia Imperatoris et prin
cipum, et multarum gentium finitimarum
regionum in corde inclyti Regni et Marchi
onatus ut supra clarius expositum est.
Sed dicunt nunc adversarii, qui forte labo-
re sudabant probare comunionem sub una
tantum specie, in generali concilio disputan-
do, et Scripturis et statutis humanis agi-
tando, ubi nec originem, nec radicem huius co-
munionis fundare potuerunt, propter ni-
miam antiquitatem, ut ipsi dicunt. Di
cunt, quod pro fide illius comunionis Compa-
ctata testantur, que sunt finis omnis labo-
ris, ipsorum et nostri. utrique pro fide staba-
mus, fidem defendebamus, et finem dispu-
tacionum per aliquot Annos expectauimus,
et ecce finis dedit nobis victoriam post
Annos tres. Pars nobis adversa laudat fi
dem nostram. verbis, Ore et literis, tam
clare et publice, quod mirum et dignum e-
rat spectaculo. De seipsis autem dixe
runt adversarii. Nos erravimus, et dece-
pti sumus. Laudetur dominus veritatis cu-
ius virtute facta est recompensa nostri la
boris. Ulterius addit Papa. Et
maior vestrorum pars usum Comunionis
calicis accepit post compactata, quod mi
nime licuit. Ad quod facile est ex pre
missis respondere. Cum enim nullam que
rimus Comunicandi sit de compactatis aucto

ritatem dicentes: quod per hoc nota remur manifeste fidem autoritatis Euangelice debiliorem credere, Ideo nihil aduertimus omnino, siue ante Compactata, siue post Compactata, quando iam laudastis fidem hanc, aliquis sic communicet. Talis enim laudatio, qua Communione hac per legatos uestros in Iglauia magnificastis. Similiter in Compactatis eam licitam, utilem & salubrem predicastis, nihil fidei nec tota addidistis, nec autoritati Euangelice magis aliquid donastis. Eiusdem est uirtutis fides & tanta apud nos autoritas, siue laudetis siue uituperetis. Preterea ne uideamur subterfugere respondere tangendo radicem uerbi huius, dicimus. quod hic Papa iterum non intelligit Compactata, salua reuerentia, putat enim quod Compactata solum fuissent facta, pro nunc Communicantibus & illis successiue mortuis cessarent Compactata. Et quod post dationem Compactatorum nullus potuisset sic licite communicare qui probaretur ante dationem Compactatorum, talem usum non habuisse. Sed si hoc uerum est, quomodo ergo altera pars Compactatorum uerificabitur, quam Imperator fideiussor pro Concilio stans: ita testatur dicens. Et uolumus ut per nos et ~~omnes~~ nostros successores

Cur ... ueritate ... xi ... Ecclesie ... re ...

Nulla Compactata ... ...

infuturum perpetue singula sers teneantur, et plene conseruentur, nec in Regno nostro et Marchionatu aliter fieri permittemus. hec ille. Si ergo illis emortuis qui ante dacionem vsum sit comuniencandi habuerut Compactata etiam morient, quomodo perpetue singula seruabuntur. Secundo notandum est verbu huic simile, alibi sic scriptum. Et per imperatorem fideiussorem pro Concilio, sic sigilatum loco omnia & singula Ecclesiarum et Populi Parochiarum signabuntur, in quibus & a quibus Comunio duplicis speciei in praxi seruabatur, ut in futurum perpetuo in eisdem seruaret. hec illa. Quod si forte Papa vult equiuocare in perpetuo, difficulter probabit huc sensum circa hoc uerbum, nos habuisse, uel habere qui hec premissa cu imperatore conscripsimus, certe nobis magis licet Compactata interpretari, qui et uictores eoru fuimus et sumus, qua eis qui noui recentesque uenerunt & Eudy intrauerunt. Tertio notandum est Autoritate Concilij in uirtute sancte obedientie. Sic Archiepiscopo pro Pragensi. Olomucensi. Litomysslensique Episcopis, qui sunt uel pro tempore erunt omnibusque & singulis Ecclesiaru prelatis curam habentibus animaru, in uirtute sancte obedientie districte precipiendo

ri Vi s, Pa e uisti ausa Boe Comparta eri debet s. quia uictores

mandamus, quatenus illis personis, quae usum habent Communicandi sub duplici specie etc. Ecce hic non praesentibus, sed etiam futuris Episcopis et praelatis mandatur Communicare Populum sub duplici specie.

Quarto notandum est, quod sub his Compactatis, fundata sunt pax perpetua, unio, obedientia, et his similia. Nam aliter pars nobis adversa nullo modo pacem obtinere potuit. Sed Compactatis factis, statim pax perpetua inchoata est. Si ergo cessat Compactata, ut vult Papa, non erit pax perpetua, cessante causa, cessabit et effectus, diruto fundamento, necessario est ruere et superaedificium, scilicet, pacem, obedientiam, et unionem. Verumquidem cum multum delectabile sit alternatis uti, etiam pax diuturna vilescit. Iam sunt anni aliquot ex quo in Regno pacta sunt universa, iam oblivioni dari incipiunt bona pacis.

Quinto, advertatur modus similis loquendi in theologia, tam in iure Canonico, quam in Scriptura. Nonne omnes Iuristae faciunt de uno singulari, concesso uni personae, aut uni Dioecesi, regulas generales. Nonne in contentionibus iudiciorum allegant singularia indulta, universaliter trahentes in consequentiam, decretales Epistolas Pontificum, dum modo tale indultum non circumscribitur verbo exclusivo, tantum, vel solum

tibi, aut alio modo simili. Alias adquid essent libri decretales, nisi quia ex ipsis trahitur consequenter generalis regula toti Ecclesiæ, saluo tantum Euangelio. ut patet de britosa materia Matrimonij, de poenitencijs, et de omnium Sacramentoru obseruacijs. Nunquid illud indultu. Ergo autē uobis parco. tantu est Corinthioru, et no toti uniuersalis Ecclesiæ. Item, hoc autem dico secundum indulgentiam. Nunqd solis eis indulsit hoc: Item cu conuenitis ad manducandum, & multa similia, qa nullis alijs hoc scripsit, ergo nullis hoc conuenit nisi ipsis. Item cum christus dixit, Nisi manducaueritis, qa principaliter locutus est, ergo tantu illud hoc presentibus dictum, et nullis futuris conuenit. Item ad Hebreos io non deserentes collectionem uestram, sicut est consuetudinis quibusdam; ergo qa hæc consuetudo collectionis fuit tantum quibusdam, iam non debet esse consuetudo nobis aut toti Ecclesiæ. Similiter etiam in Compactatis tractatu est de fide Christiana modo Theologico de communi salute totius Ecclesiæ, sine termino excludente qui talem usum habent, et no est additum, q talem usum habent tantum nunc, sed non qui habebunt post, Ergo modo loquendi Theologice etiam de his qui hodie talem usum habent, & in futuru habebunt. Sicut christus dixit: Qui habet mandata mea. Qui habet tunicam vendat eam. Qui habet sacculum, Qui habet dabitur ei. Item q

plus est: Ve uobis qui nunc ridetis. Ve uobis qui habetis hic consolationem uestram. Item Ioannes Baptista: Qui habet duas tunicas etc. & qui habet escas. Item tantum ut quod tenet nunc teneat. Glossa: scilicet fidem ueram tenete, & non etiam alijs aut nobis, quia dicitur tantum, & nunc exclusiua.
Ista ergo omnia dicta sunt de tunc praesentibus tantum, nihil pro futuris. Puerilia haec sunt & risu digna. Sic ergo & in Compactatis fides tractata est, et ea quae sunt uitalis fidei, non forensis contractus. Si praesentibus erat Communio huiusmodi utilis & salutaris, est & futuris omnibus ad talem communionem dispositis. Si per Christum fides est semel ueritas, nullus potest eam facere non ueritatem, aut non fidem inutilem aut insalutarem, nisi ipse homo esset non uerus aut infidelis, uel quomodolibet indispositus, sed ipsa Communio dispositiue semper stat uniformiter. Sexto potest dici, ad instantiam Papae posito, quod sic fuisset positum in Compactatis exclusiuae, quod tantum illi qui nunc usum habent communicabunt sub utraque specie, & nulli futuri, nonne possent rationabiliter arguere futuri dicentes. Si illis fuit utile & salutare, cur etiam non nobis, etiam & futuris. Si prioribus humana concessione, cur nobis non, etiam Diuina autoritate & maxime quae non sunt haec humana lege mensuranda sed diuina. Potissime

Quid posteri.

autem cum etiam humano contractu
Compactatū sit, quod non autoritate Pre
latorum, sed autoritate Domini nostri
Iesu Christi, & autoritate vere Eclesiæ
sponsæ Christi sit sic Communicandum
ut etiam Compactata testantur.
Item possent honeste posteri querere et di
cere, nunquam priores nostri potuerunt no
bis precludere viam salutis. Et nos res
ponderemus antipophorice questioni,
quia vere nō potuimus, nec possumus
sed curavimus & laboravimus magis
aperire, nisi quis estimaret, sicut forte
Papa estimat quod nō sit Communican
dum, nisi de licentia eius, & quod nos
potuimus posteros nostros proscribere,
sicut a Civili possessione. Sensus ergo
quem Papa violenter elicere nititur, quod nō
nisi pro tunc communicantibus laudata fu
isset Communio Calicis, est sensus preter inten
tionem Compactatorum extortus, & malle
o malitiæ fabricatus. Ex quo sequeren
tur multa inconvenientia, hoc uno dato
posset enim estimari consequenter quod
potestas Papæ extenderetur supra Euan
gelium, & quod similiter alia precepta
domini non essent atemptando observa
ri nisi de licentia Papæ, nec Sacramenta,
nec oratio dominica oranda, & quod vi
ventes possent futuros suos proscribere, &
per consequens prohibere a fide Euange.

infelix
... a x
... communione
... utri
... ei est
... toritate
..., non ho
...
... data
... Eccle
... Roma
...

... pactato

licita suscipienda. Et quod lex perfecta libertatis posset coartari humanis legibus et cetera plura. Et hoc modo Papa extollens se supra omne quod dicitur deus ipse sit Antichristus.

Ulterius addit Papa, Sed unionem et conformitatem non recepistis, non igitur indulti fuistis capaces. Iam sufficienter dictum est, Quod nullo modo Compactatorum, aut Concilij hanc fidem et eius praxi habemus, etiam si in aeternum periret memoria Compactatorum tum spiritu, fides ista Euangelij manebit nobiscum donec ueniat dominus Iudex omnium.

De conformitate uero, siue fidei, siue rituum dicimus. quia ritus et fidem iuxta Compactata seruamus, et Si quis probabiliter posset dicere oppositum, quod non estimamus, parati sumus omnia facienda facere. Et secundum hanc promptitudinem paratam ex animo, etiam si aliqui inuenirentur a Compactatis exorbitasse. Certe non debuit dominus Papa in tantum efferbere, ut per hoc uelit Compactata anulare, et nos hac fide indignos iudicare, quia scriptum est in Compactatis hoc declarato expresse. Quod si aliquis contra faceret, non intelligatur pax ipsa uiolata, sed de illo deberet fieri emenda condigna. hec ibi. Imo hoc uerbo datur intelligi, quod Compacta

ta debrerent continuari semper, Imo quod per nullius possunt trangressionem dissipari, sed de transgressiones habita emenda condigna, ipsa compactata stent imobilia. Et hoc ergo ostendit Papam non intelligere compactata. Preterea cum in singulis diocesibus custodes Eclesiarum observantiarum, sint ipsi dioresiam. Nonne ipse Papa est in culpa si que seruanda non seruantur, denegantes nobis Episcopum nostrum electum consecrare. Aut etiam nostri seculares eidem locum regiminis dare dissimulantes, et se de hoc offendo ingerentes. Scripsit etiam inter cetera dominus Papa ad conficientes pertinet sub utraque specie Christum assumere, et eius mortem representare, non ad laicos. Et hac ueritas est iam in duobus concilijs declarata. [illegible] Et tit [illegible] quereretur a Dno Papa. Si concilium Basiliensae errauit uel non. Si errauit eligendo Papam foelicem. Et per hoc arguitur Spiritu sanctum sibi in hoc non affuisse, quomodo docebit concilium ueram sententiam de hoc, quod hic asserit pronunciasse. Si uero non errauit mandando uniuersis prelatis curam animarum habentibus communicare Papulum sanguinem Christi. Cur Papa audet sententiam generalis concilij abrogare, quoniam tenetur aprobare, imo et sententiam Eugenij qui concilium Basiliense reprobauit, propter compactata cum Boemis facta.

Causa [illegible]one com[illegible] denega[illegible] consecra[illegible]

Itē Dicit dominus Papa in sua ulti
ma Coena, sub specie panis et vini co-
municauit, et similiter Apostolos in su
am commemoratione hæc Papa. Ex
quo sequitur, quod comunicare sub utra
que specie Christus Apostolis precepit.
Et cum Papa hoc uerbum Comunicare
intelligit, tam transitiue, quam intran-
sitiue, ut patet ex alijs uerbis eius infra
hic positis: id est tam accipere, quā ali
is dare, seu tam se comunicare quā ali
os, & preceptum de sumptione et mini
strare Eucharistiæ Apostolis datum ē
preceptum & officium omnibus Sacerdo
tibus datum ergo omnis Sacerdos tene
tur hoc facere. Sic enim canit Ecclesia.
Sic sacrificium Christus instituit, cuius
officium committi uoluit, solis presbiteris
quibus sic congruit, ut sumant et dent cete
ris. Itē Si aliquis volens Pa-
pam excusare dixerit non esse sensum aut
intentionem Papæ, quod Apostolis iusse
rit, alios sic sub utraque specie Comuni
care, sed tantum ut ipsi soli sic percipi
ant. & similiter ē de alijs Sacerdoti
bus. Tunc dico audacter. Quod cuiq-
cunque Sacramenti perceptio actiua,
est precepta uni, præcepta est & omni
bus uocaliter. Probatur, quia Sacra

menta que dicuntur esse necessitatis, ut
sunt quatuor, non propter unum hominem
aut unum statum vel sexum sunt de ne-
cessitate, sed quia ad ea necessitantur
omnes ut supra allegatus est Archidia
conus. Notandum in questione in Re
missionem ubi dicit. Notanda est in
hac parte facilis derivantia, inter Sacra
menta ~~derivantia~~ necessaria et volun
taria, necessaria enim sunt sine quibus
nemo salvatur hec ille. Ergo omnia
necessaria, sunt omnibus necessaria et vo-
luntaria, omnibus voluntaria ad suscipien
dum, ex quo sequitur. Si Apostolis sub
utraque specie accipere iussit, ut Papa
dicit, tunc omnibus iussit. Quod si Pa
pa pertinaciter dicit, quod solis Apo
stolis vel ceteris conficientibus tantum
mandavit, tunc nihilominus Papa
hereticus erit, quia dixit superius.
Illud autem est damnabile et prorsus he
reticum, si quis asserit talem communio-
nem ad salutem esse necessariam hec
Papa. Item cum ex sententia Pape ple
ne patet sumptionem Calicis cadere sub
precepto et necessitate, qualiter compatie
tur se hec necessitas cum illa de qua
subdit dicens: Necesse est Populum arce
re a Communione Calicis.

a tu
pecto
ttere

21.

Compactata Iglaviensia.

ed.

Matth. Collinus.

Mns.

Förseglingen öppnad af undertecknad i april 1930, som efter mycket letande och efterforskningar återfann detta MS i en bunt Kataloghandlingar å Domkyrkobiblioteket

Mats Åmark
Bibl. vid Dkg Bibl.

Handlingar

angående

Strengnäs' Stifts Lärästats

Kronotionde och dess Dispositionsspanmål.

Expositio [illegible]ctatorum

Cum com[illegible] habita
sunt [illegible]marro-
maxx[illegible]no
M[illegible]XXXVI.
[illegible] Julij.

[illegible]psit hunc Com-
[illegible]tatorum exposi-
[illegible]pria manu
[illegible]ss: Vri. Dng
[illegible]ch: Collinus pra-
ga.

Commendum [illegible]rij Compendiosa-
q Anno 15[illegible]s 5. Laurentij
sub Rege [illegible] Vladislao Edita

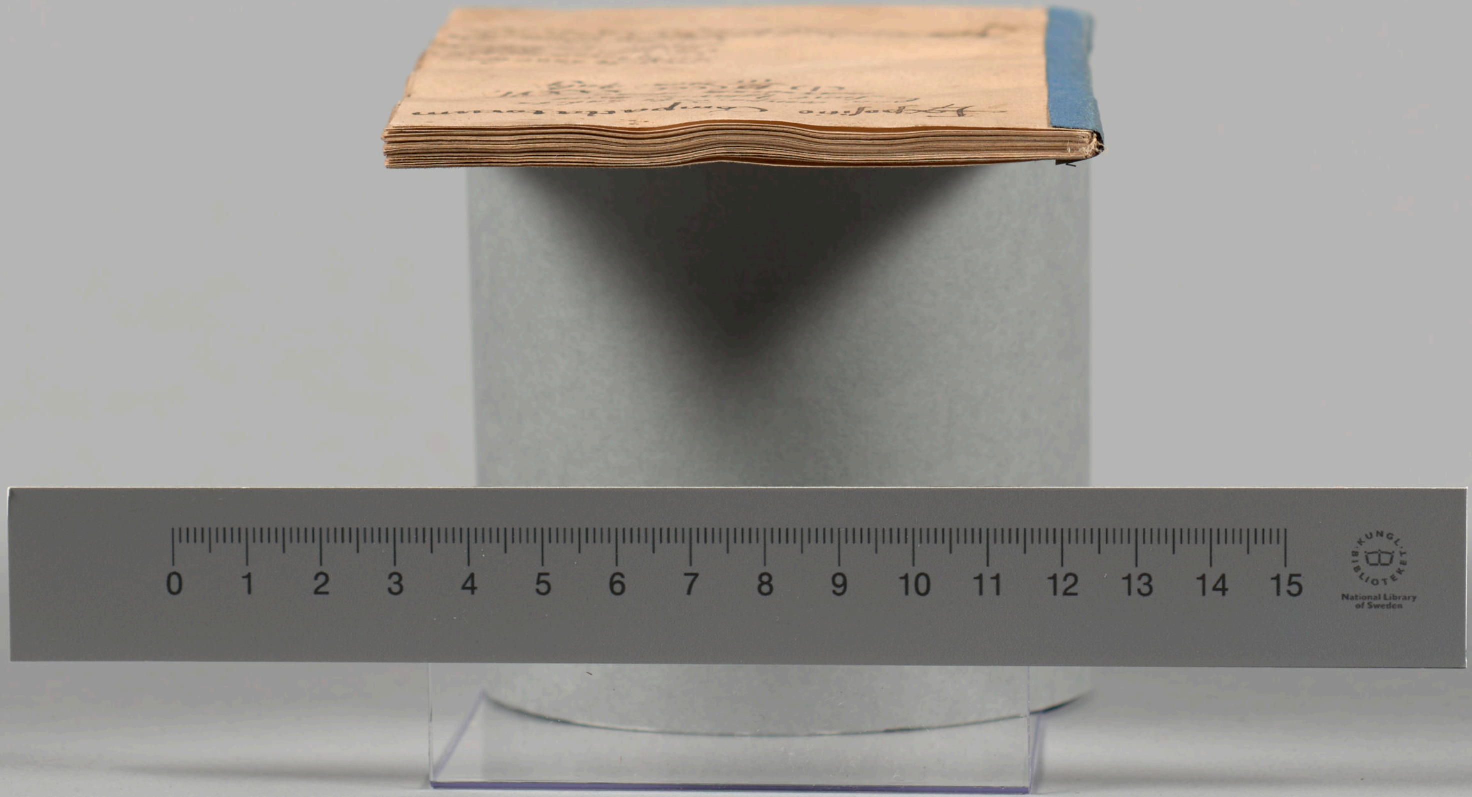
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

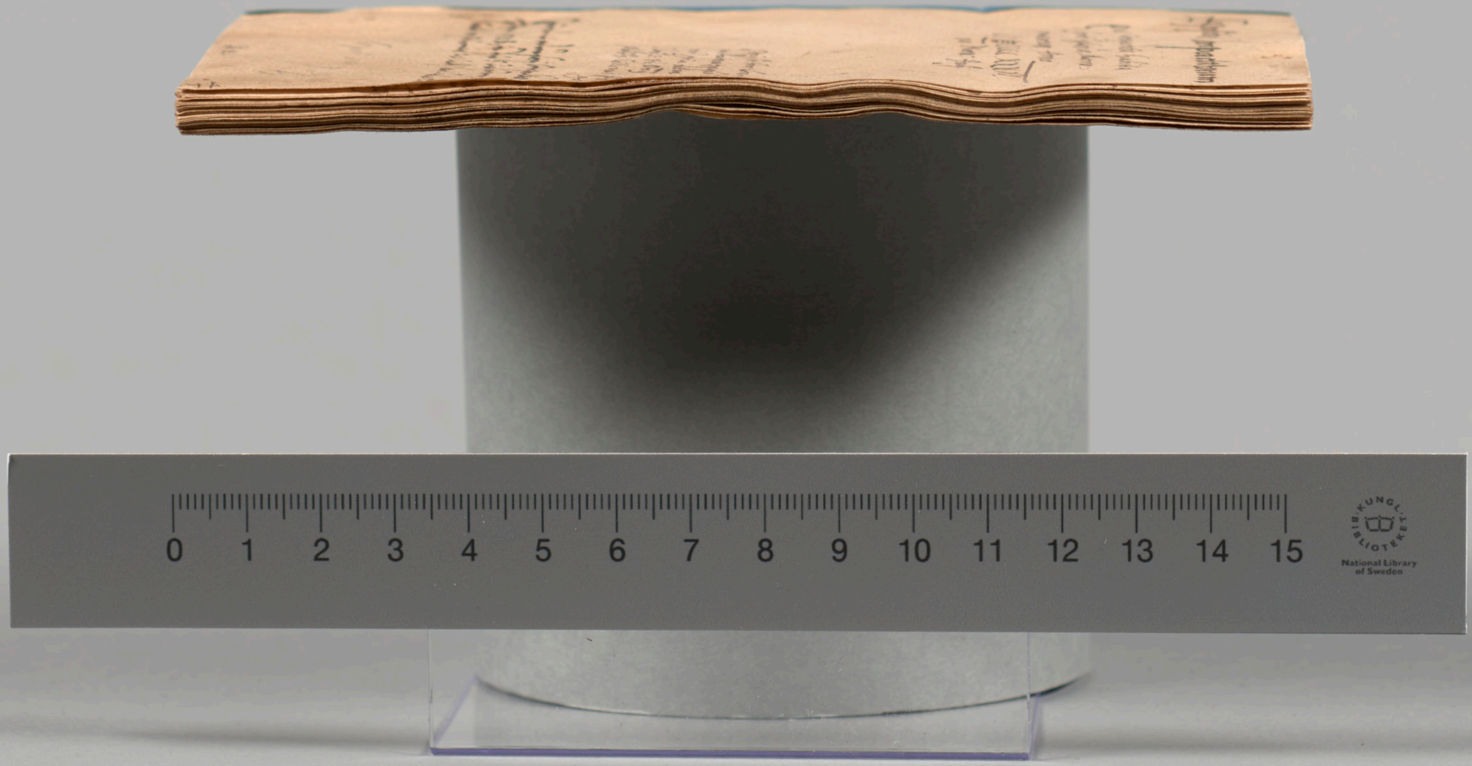
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

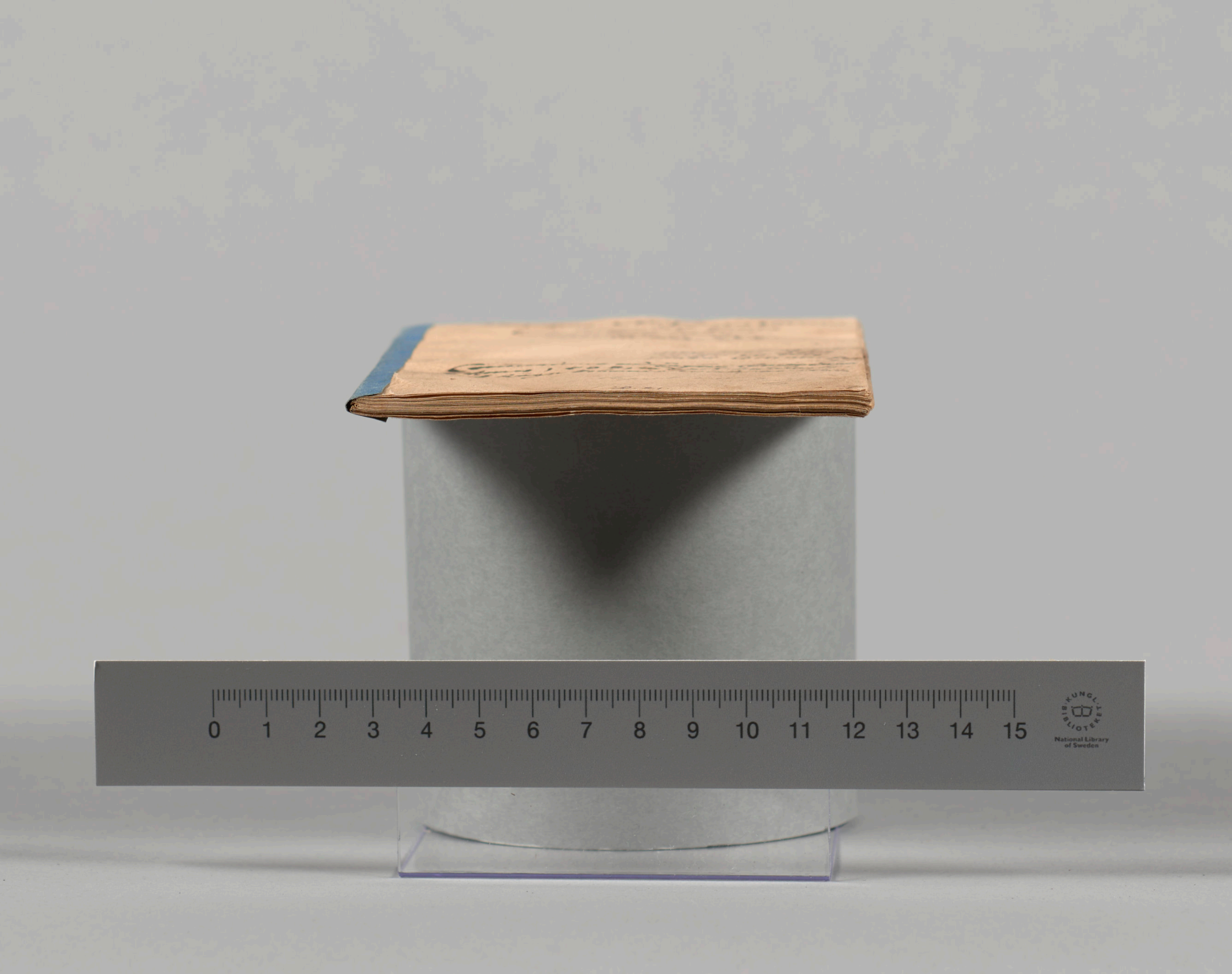
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

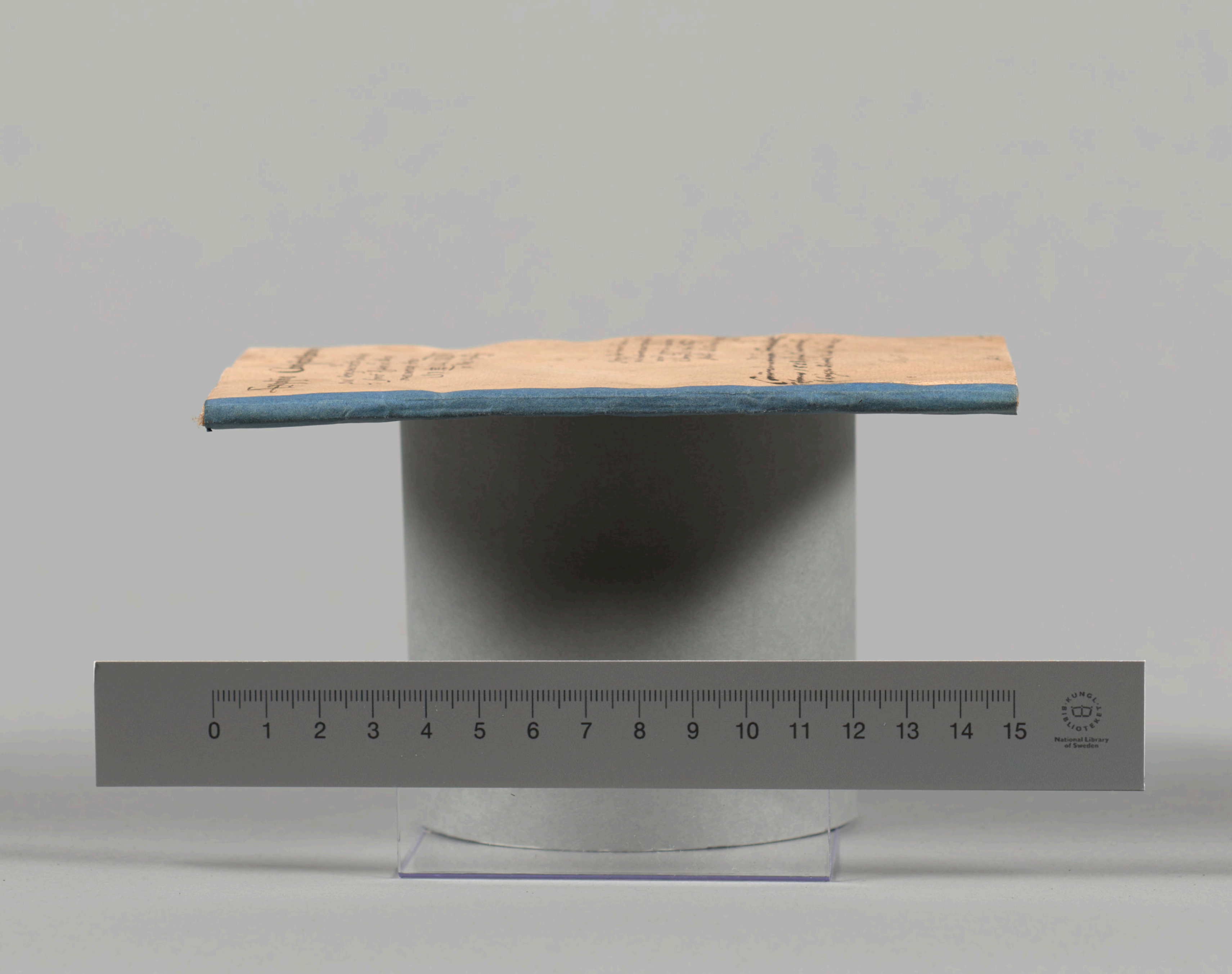
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15
KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Expositio Compactatorum

Que compactata habita
sunt Iglaviæ Marro-
mannorum Anno
M. D. CCCCC. XXXVI.
III Non: Julij.

Scripsit hanc com-
pactatorum expositi-
onem ... manu
Clariss: vir, Dns
Math: Collinus Pra-
gensis

Concordant cum ... Compactatis
Anno 1508, in die 5. Januarij
sub Rege Bohemiæ Wladislao ...

Copirt ... Juli ...

D. 21.